

Pálffy István:

A csurgói fakereskedő fenyőfája

A karácsonyfa nálunk mindig ugyanabban a sarokban áll. Most is azzal a műgonddal választottam ki, mint a pártállamban. Egy fenyő, az legyen fenyő. Van egy gyantaszagú öreg kesztyűm, abban szoktam hazacipelni. Szokás vagy szeszély? Viszek magammal szabócentit, és sohasem hiába. A csurgói fakereskedő egyméteres mérőrúdja az idén 92 centis volt. Fával a hónom alatt történt, hogy találkoztam egy barátommal. Ő épenséggel MDF-es. Ezüstvasárnap volt, hát meghánytuk-vetettük a párt 5. országos gyűlését, a csurgói fakereskedőt, a karácsonyt és a családot – szóval, a programot és a valóságot.

A fórumos azt mondta, hogy náluk bizony aligha lesz békés a szeretet ünnepe. Az anyósa időközben átnyergelt az SZDSZ-re, a Zétényi-Takács-törvény óta beszélő viszonyban sincsenek, a fater meg újabban a Torgyán-féle 12-ekhez pártolt. Csak nem válsz is? – kérdeztem, de nem válik, na ezt azért nem, az asszony karban van tartva, így is, úgy is.

Na tessék. Megbomlott a családi koalíció. Az ütközések frontja nem egy odakozmált paprikás krumpli, a kosztpénz megdézsmálása, vagy egy rüzsölt a galléron, hanem a familián belüli átülések. Házi frakciózás. A kormánypárti és az ellenzéki családtagok fasében vannak. A politika válóok lehet. Már a saját anyósában sem bízhat az ember.

Nem irigylem ezt az újdonsült szabad demokrata anyóást. Most meg kell ismerkednie a Szabadelvű Kör, a Konzervatív-Liberális Unió és a „közösségi-szociális” szárny nézeteivel. Egy párttal, amelyik már önmagában is politikai egyesülés, hogy azt ne mondjam: koalíció. Három kis pártmabrióval, no meg a 4. kezdeményezéssel. Ez talán egy személyben maga Vásárhelyi Miklós, aki szerint a platformok létrehozása az SZDSZ szét-esését vetíti előre. Van aztán, aki úgy látja, hogy a szabad demokratáknál csak két platform létezik. A radikális „rendszerváltó” – amelynek ilyenképpen természetesen szövetségese az MDF volna – és az „ellenzéki”, ahol az SZDSZ a polgári demokrácia pártja. Sokféle a szabad demokrata, így szavaz, úgy szavaz, ha nem bírja, átül valamelyik másik padosra. Tölgyessy igyekszik egyben tartani a pártot, új tömegbázist keres. Bauer úgy véli: az SZDSZ-nek a kisemberek pártjává kell válnia. **Eörsi** azt mondja: a párt közgyűlésén fűtyülve-ordítózza megjelent a fradista B-közép. Ha pedig vannak állóhelyek – kell, hogy üljenek párttagok a tribünön és a páholyban. A szurkolók bundát sejtene: az informális úton vezetőket politikai totógyilkossággal vádolják.

A nagy tömegpártok válsága kapitális közhely. De nem lehet nem észrevenni, hogy a válságkezelés ezen az ezüstvasárnapon is pusztán a pártegység rossz emlékü demonstrálásából állt, amolyan összekovácsolásból, tűz és víz provizórikus egyesítéséből. 1000 fórumos küldött a messianisztikus ige hallatán visszazárta a szellemet a palackba. Az MDF konzerválta belső koalícióját, valami politikai ragut, vegyes körettel, hogy 94-ben csak fel kelljen melegíteni. A harc addig az új tömegbázis megszer(ve)zéséért folyik.

Ma már nem az a kérdés, hogy ki az a kommunista. Azt sem tudjuk biztosan, hogy ki az a magyar demokrata, a szabad demokrata és így tovább. Egy MDF-es lehet népi-nemzeti, európai keresztény és nemzeti liberális. Radikális vagy egyszerűen populista. Szervezhet Monopoly-csoportot, alkothat Liberális Műhelyt, Programplatformot, lehetnek 52-en. Végső esetben válhat belőle független képviselő, aztán, ha már tíz ilyen van, létrejöhet az „Ortodox lakitelkesek” frakciója. Ezüstvasárnap a pártelnök sietett is megnyugtanni az MDF ellenségeit, hogy nem fogják tudni egymás ellen kijátszani a Fórumon belüli különböző áramlatokat. Ezért fórum a Fórum, ha jól értem a miniszterelnököt, aki megkérdőjelezhetetlen kijelentésével sajátjait is nyugtatta. A bomlásiótól való félelmet, a hatalomvesztés fiaskójától való rettegést oszlatta el Antall József.

Erre a miniszterelnök – könnyen lehet – azt mondaná, hogy számárság. Csalódást kellene okoznia a makkal álmódó bágyadt entellektüeleknek, mert hát ugye az ilyen kérdések a Nagykörúton kívül senkit nem érdekelnek. De az a fórum akkor is csak az a Fórum, amelyben a Liberális Műhely prominensei a médiatörvény előkészítésekor elszegődtek a rádió és a televízió birtoklását sulykolók mellé, hűségesen szabad utat adtak a kormányfő személyzeti politikájának; az a Fórum, amely talaja a többségi akaratot semmibe vevő Kónya-papírok megjelenésének, ahol valamikori Kádárkatonák ma jó túteljesítőkként egyszerre csak igazságtételi törvényeket szerkesztenek. Ahol a liberálist felszólítják: lépjen át az SZDSZ-be. Ez a párt akkor is csak az a párt, amelyben hitbizományt adnak bamba lojalitásért, bányu szolgáltatásért pedig fátylat a múltra. Ennek a pártnak az országos gyűlésén áll fel egy pártonkívüli – ami mégis csak nonszensz –, és azt követeli, ráadásul a miniszterelnök úrtól, hogy távolítsa el környezetéből az ejtőernyős kommunistákat. Az is abszurdum – ezt maga a miniszterelnök mondta –, hogy egy országos gyűlésen listákat osztogassanak. A Fórum képviselője az a Balás úr, akinek harminchárom neve van – egy papíron. Kigyűjtötte a hajdani MSZMP-s munkatársakat egy házi telefonkönyvből, ahogy hallom, csak azért, hogy ha valaki kérdezné, hát föl tudja őket sorolni. Biztos, ami biztos, azért odairta, hogy a Miniszterelnöki Hivatal helyettes államtitkárának papája AVH-s interrogátor volt, még ha nem is volt az. Ebben az MDF-ben alelnök Csurka úr, aki nem a féregirtó kisiparosoknak lobbizik, amikor csótányirtást követel, aki nyilván halált megvető bátorsággal olvassa föl írásait a rádióban, ahol az utolsó kommunista központok működnek, élükön a főkommunista elnökkel, kinek száján ott a fakutya vgyora.

Szóval, itt vagyunk választók, karácsonyfával vagy anélkül, szőnyegbombázva programokkal, agyondemonstrálva pártegységgel, értünk folyik a harc. Rétorik igyekszene kedvüinkre szólni, világos: kellene a voksok. Már csak azért is érdeklik az embert a Magyar Demokrata Fórumban vergődő irányzatok. Pedig mi a Nagykörúton kívül lakunk. Mint ahogy még vagy kilenc és fél milliónyian, ahányunknak Antall úr ugyancsak miniszterelnöke kíván lenni. Miközben a valóság talán már újfajta pártokat akar. Egy olyan konzervatív formát talán, mint mondjuk Kohlé vagy Majoré, tán egy labour-party típusú szociáldemokrata mozgalmat, és esetleg egy liberális főpártot.

Olyan ez, mint a csurgói fakereskedő fenyőfája. A politikai piac egyméteres valósága az MDF-ben 120 centi, az SZDSZ-ben csak 90. A látványos egységpártok programjában mindig a saját méterrud az etalon.

